

PATHIEN INCHIKTLAK RINGTU

(Krismas Sermon)

By Mr. Lalchawnlien Taite

*Chun, vântirko chun an kuomah, “Ti naw unla, ngai ro, mi tin ta ding chanchin tha lâwmum bêk bêk ka hung intlun cheu a nih. Vawisûn hin in ta dingin David khuoah Sandamtu a pieng tah, Lal Krista chu. Chun, hi hi in ta dingin **inchikna** ding a nih; naute puona tuom, ran bu pêkna thlênga zâl hmûng in tih,” a ta. (Luka 2:10 – 12)*

Josef le Mari chu Nazareth a’nthawkin Bethlehemah hming ziek dingin an fe ti ei hmua. An khuo, Bethlehemah an hming ziek kaiin a la um naw leiin matheiloa an fe a tul leiin Mari chu naupai inriktak nisienlakhawm an fe tah a. Chuongchun, Josef le Mari chu Israel khuo le tui nina nei an hung ni tah elkhelah, Israel sawrkar ihriet sungkuo an hung ni tah a nih. Census (hming ziek) hi vawisun ni chen khawm hin a pawimaw khawp el a. Sawrkarin puitlinga a ipawm chin lem chu lotheiloa Electoral Roll a ei inziek lut hi a tulin a pawimaw em em. Sawrkar ihrietpui, India khuo le tui nina le a hamthatna changtu ei ni theina lampui a ni nghe nghe. Census thawna san pakhat chu Sawrkarpa’n a ram sungah mipui iengzam ei um ti a hriet nuom lei a nia. Ei ni rawi khawm Sawrkarpa hriet ei lo ni tah a; inchik tlat ei lo ni tah a nih. India khuo le tui nina ei nei chu a mi hrietpui bawk a nih.

Ei changthlang, “...hi hi in ta dingin **inchikna** ding a nih; naute puona tuom, ran bu pêkna thlênga zâl hmûng in tih,” tiin ei Lalpa chu ei zawnga, ei hmu theina dingin hrilin ei um a nih. Chuong ang tak chun, hmu ngei tumin ei zawnga, ei hmu ta hrim bawk a nih. Isu Krista chu zawng dinga hrila um si, zawng nachang hrelo le, zawng si la hmulo “ringtu inti”, Krismas vawitam hman tah ei ni chun, tuhi zawngna hun le hmu hun chu a nih. Vantirkohaiin an mi hril ang ang khan Bethlehem ran thlengah hmu dingin a la zal zing a nih; a la hmu nawhai ta dingin.

Anleh, Bethlehem ran thlenga zal naute chu hmua, A sandamna chang tah inti “nang le kei’ hi, Pathienin ami hriet ve am aw? Kristaa sandamna ei chang hi Pathienin ami hrietpui am aw? Ei ni chun ei hriet a. Ama inpakin ei hunhai khawm ei hmanga. Thawlawm ei pek thaa. Kohranah ei in hman bawk a. Kohran thilthawna taphawtah ei thang ve hlak a. Department dang danga thuoitu dam ei nia. KṚP a khawm hlapawla dam ei thang hlak. Chuongchun theitawp suoia a rawng ei bawl ve hlak a. Nisienlakhawm, Pathien ihrietlo ringtu lo ni pal ei tih ti hih inlau a um takzet a nih.

Pathien ihriet le inchiktlak ringtu ei ni theina ding tamtak um sienlakhawm, ei thei ang angin thenawi panga chau hei tarlang ei tih.

1. Kristaa Sandamna: “...ama chun a mihai an thil suksuolnaa inthawkin a sandam ding a ni sih a” (Mt.1:21). Isu Krista Mission pawimaw em em chu “nang le kei” ei suolnaa inthawka mi sandam hi a nih. Bethlehemah Isu a pieng kha ei ta dingin a huntaw el naw a. Naute ei ta dinga pieng (Lk.2:10) chu zawng dingin Pathienin a mi phut ve tlat a nih. “...hi hi in ta dingin **inchikna** ding a nih; naute puona tuom, ran bu pêkna thlênga zâl hmûng in tih,” (Lk. 2:12) tiin Pathienin a naupa ami pek chu ei zawnga, ei hmua, Ama a’nthawk Sandamna ei chang theina dingin inchikna a mi pek a nih.

Johan 1:2naa chun, “Nisienlakhawm, ama lawm taphawt chu, an kuomah Pathien nauhai ni theina ding a pek a, a hming ringtuhai chu” tiin ei hmua. Khawvel inthim Elvartu lawma, ama chu Lal le

Sandamtua ringtuhai chu Pathien naua inbuk ei nih (1 Johan 3:1). Pathien hmangaina hi a va zuk ropui lawm lawm de aw...

Pathien ei zawng laia ei inchikna chu “puona tuom, ran bu pêkna thlênga zâl” a nia. Anleh, Pathienin iengin am min chik veng a ta le? Pathien hriettlak ringtu ei ni am? Amin chik theina dingin ieng angin am ei hringnun ei hmang tawl a le? A Pieng Champha vawi iengzam ei hmang tawl tah? Christmas zingkar le zantieng inkhawma ei fe a, ei thuomhnaw tharhai intluoi zet zawta ei inbel hi, Pathienin hienghai hi *amin chikna’n* hmang sien ei nuom am? Ei nuom si naw chun, mimal seng a tharin inngaituo chieng ei tiu le. Ei hringnuna hin Krista chu um tlat sienla ti chu a nih Pathienin a dit chu. A Naupa, a mi pek ngei chu a nih amin “inchikna” dinga a dit bek bek el chu. Thildang iengkhawm Pathienin a mamaw nawh. Naute (Isu) chu ei niah a um zing an tah. Ei hriet naw lei chauvin Sandamnaah ei buoi rawp hlak a nih. Ei nia NAUTE (ISU) um hi hrie tlat ei tiu; khawlai khawm hmun dangah a um nawh. Ei lungril pawrche le thienghlimlo Ranthlenga hin a pienga, FEL le FAMKIMIN a mi ruot a. A nauah a min buk der an tah.

2. Thilpeka Rawngbawl: “Chun, arasi chu an hmuin an hlim nasa bek bek a. In sungah an va lut a, a nu Mari kuoma naute chu an hmuh a, an bawkkhup a, chibai an buk a. Chun, an ro bawmhai an hawng a, a kuomah lawmna – rangkachak dam, beraw dam, murra dam an pek a” (Mt.2:10-11). Kristaa Sandamna changtuhaiin ei thaw ding makmaw pakhat chu “thilpeka rawngbawl” sinthaw hi a nih. Mi varhai leh ei hun tawng dan an ang naw a. Anni chu Isu a Pieng hlim lai khan a bulah lawmpuina thilpek an va pek thei a. Ei ni ruokchu, hi khawvela hin Ama taksa ngei um ta naw sienkhawm a ihmangai khawvel mihai kuomah Lawmna Thilpek hi ei pek ve thei a nih. Ei nu le pahai kuoma dam, unauhai kuoma dam, tuolbawm kuoma dam, ruolhai kuoma dam ei pek thei bawk a nih.

Anleh, hieng ang thilpekhai po po ei pek hin, thildang pe thak ta loin Pathien ihriet ringtu indiktak ni thei ei ti? Unau, a dang khawm a la um an nawm. Kohrana, Sawmapakhat dam, Ramthim thawlawm dam, Rahmasa le a dang dang ei pek hai ti naw khawm pekna ding a tam hle. Pathien Chibai ei bukna thilpek hi ei lungril po poa pe ding ei nih.

Isu Krista Pieng Champha ei lawmna dinga hin, a ðhen chu thuomhnaw dam, motor thar dam, insung suk buripna ding thil dam ei inchawk tawla. A ðhen chu ei inhai le compound hai nal tak takin ei chei a. Veng ðhenkhat lem chu ei kawthlerhai chen khawm a mawi thei ang patawpin ei chei mawi a. Pawisa tamtak tak ei seng ral hlak a nih. Hienghai po po hi a ðhanaw an ni der nawh. “Ka mimal or ka sung le kuohai kan hlim tlang chun a huntawk em em” ei ti a ni chun, thil pakhat “tlaksam” ei nei a nih.

Ei ruol le paihai amanih, ei pansak panthlanghai amanih, ei kohran memberhai amanih thuomhnaw thar chu hrillo, Krismas Thawlawm ding tak ngiel khawm nei zolo hai hi ei hmu fuk ve am? Ei hrietfuk ve am? Ei insunga hlim deua ei innui der der ang hin, Krismas huna hin an hlimin, an innui der der ve thei ding am? Unau, tuhi ei ta dinga Lawmna Thilpek pek hun chu an naw maw? Krismas hi, mi retheihai Krismas khawm a ni ve tho an nawm... Lalpa’n a Pieng Champha lawm huna Samari miþha ni dingin ami mamaw a nih. Chu ngei chu a nih Pathienin a nau ni dinga amin chik tumna hmangruo pakhat chu.

3. Hringnun Krista Chanchin Þha le Inmawi ding: “Chuongchun, ka idittakhai, thu in zâwm rawp ang khan, ka umlai chau ni loin, tûta ka umnaw kâr hin nasa lem hmanin, ði le inthin pumin *in sandamna thaw suok ro*” (Phil. 2:12).

Hi ðhenawina thupui hi mitin ei hringnun ei khalnaah ei hlawsam rawpna a nih. Pastor, Upa, Kohran ðhuitothai khawm ei mawi zo naw chang a tam. Ei tlinnawnahai ei memberhaiin an ziek suok ding nisienla chu ziek ding hre rawn hleng an tih ti chu ka hei ring. Anleh, ðhalaihai hi teh, ieng angtakan am ei vanglaini hi ei hmang mek a le? Abiktakin, ðhalaihai hi zil thei le inchuktir thei ei ni ta naw deuthaw a nih. Pulpit Sermon khawm ei ngaithlak pei ta naw a. Thuhriltuhai le ei ðhuitothai ðhatna nekin an suolna le felnawna ei hmua. Ei ritlona hi a sa ta hle. Ei rengin, nu le pa le nauhai a tu tu khawm ni unla, Krista leh ei hringna hi an *zawm chat* naw chun, iengtiklai khawm Krista hmel le hming suksetuah ei um char char ding a nih. Krista'n ami Sandamna chu thaw suoknaw inlau dawr dawrin nitin nun ei intawi liem a ðul takzet.

“A chungnungtaka Pathien ropuitakin um raw se...” (Lk.2:14). Ei chungna thuneitu le roreltu Isu Krista a ni sung chu ei umdan chu Krista Chanchin ðha leh inmawi thei a tih ti hi ka ring tlat a nih. Krismas huna lam invir rak hi Krismas a ni kher nawh. Ei nunah Krista a um zing a ðula. Vawikhat ei nunah a Pieng ta chun, Chantuon dai dinga in Piengtir tlat ding a nih.

4. Inremna Siemtu: “...Hnuoi chungna a ilawm bek bek mihriemhai kuomah inremna thu inleng raw se” (Lk.2:14). Pathienin a nauhai a min chikna pakhat chu “inremna siemtu ringtu” hi a nih. A Naupa ngei khawm mihriemhai laia “inremna” Siemtu dingin a hung tir a nia. A hminga khawm “Remna Lal” (Isai 9:6) tia inbuk a ni nghe nghe. Lal le Sandamtuah Krista hi ei pawm thlap chun, a hming “Remna Lal” khawm hi ei pawm sa tei tei a tul a nih.

Mani tuolbawm le Kohran member chanpuihai inrempui thei derlo hai hih, Kristaa ei ngrihmun ei in enchieng a ðul a nih. Kristaa Piengtharna indiktak neinawtu chun, mi inrempui thei ngai naw nia. Kristaa mi inrempuina chu Krista mizie a ni bawk. “Ama chu Pathien nina neia um zing ni sien khawm, *Pathien tluka um zing chu, tum lui tlat* dingah a ngai nawh a, mihriemhai anga hung insiengin, suok angin ân siem a, ama le ama *ân suktlâwm* ta lem a” (Phil.2:6-7).

5. Krista Chanchin ðha Puongdar: Chun, an kuomah, “Khawvêl po poah fe unla, thil siemhai po po kuomah Chanchin ðha hi hril ro” (Mk.16:15). Pathienin a ingai pawimaw em em chu Sandamna hi a nih. A Naupa chu nang le kei mi sandamtu dingin a hung tir a. Tuhin, khawvel hmun tinah fea A Chanchin ðha chu hril dingin thu pek ei nih.

Saula chu a piengthar zo chun, “Inkhawmna inhaia chun Isu chu Pathien Naupa a nizie thu a khekpui nghal tah a” (Thil. 9:20) ti ei hmua. Krista Sandamna chang ve, nang le kei hi, Paula leh iem danglamna ei nei bik a? ðhuoihruoi sawmpahnihai leh ei danglamna a um bik am amani? An izui le an ibiek Pa tho an naw maw ei zuia, ei biek ve hi? An ni rawi thupek petu tho kha a nih vawisuna thu mi petu khawm hi. Kumtina a Pieng Champha ei lawm hi ei dittawk el ding amani?

“Chun, an hmu chun nautê chanchin thu vântirkoin a hril kha an hril vêl a. Chun, a hre taphawt chun berâm vêngtuhai thu hril chu mak an ti hleh a. Chun, berâm vêngtuhai chun vântirko hril ang ngeia iengkim an hmua an hriet leiin, Pathien chawimawi le inpâk pei pumin an kîr nâwk tah a” (Lk.2:17-18,20). Beram vêngtuhaiin an lawm zie an hei puong dar a. Ngaithlatu le hretuhai chu mak tinain an sipliem a. An thu hriet le an ihmu chu a tak ngei ani ti an hriet leiin, an sinthawna hmun tieng chun Pathien chawimawi le inpak pei pumin an kir nawk anih ti ei hmua. Bible-in a mi hril, ei awi a, ei ring bawk a. Sandamna khawm ei chang ta bawk a nih. Sandama ei um chu lawmin ei khekpui ve naw ding maw? Peter le Johan chun, “Keini chu thil kan hmu le kan hriethai kha hril loin kan um thei naw” (Thil.4:20) an lo ti hiel a nih. A ropui chu an ti hle a nih. An ip theinaw chu a ni tak el. Nang le keiin iem ana ei hmu le ei hriet chu? Ei la hmu naw lei le ei la hriet naw lei amani aw ei “hril” ngam

naw hih? Chu chu thuhran lo ni ta sienla, anleh, kumtina Krismas ei hmang hin “iem ei hlawkpui a?”
A *hming* Krismas ti chau hi ani el awm de ei hrriet chu!

Pathienin a Chanchin Ṭha hril dardu dingin a mi ko senga. Ami tirna hmun a dang seng bawka a nih. Office kai le Lekha inchuklaihai khawma Pathien rawng bawlina ding hun le hmun a tam taluo. Loa bu a hmin tah, sienkhawm a sinthawtu an tlawm a nih. Krismas ni bekin, ei tuolbawmhai kuom amani, ei ruolhai (Kristien nilo) kuom amani, Krista Chanchin Ṭha, thilpek damin amanih, tha le zung seng damin amanih, ṭawngbau damin amanih Isu Krista Chanchin Ṭha hi hril ei tiu le.

Pathien ihriet le inchiktlak Ringtu ei ni seng theina dingin Kum 2012 Isu Krista Pieng Champha hi ei chan sengah a tharin Lalpa'n mal mi sawm pek raw seh.
